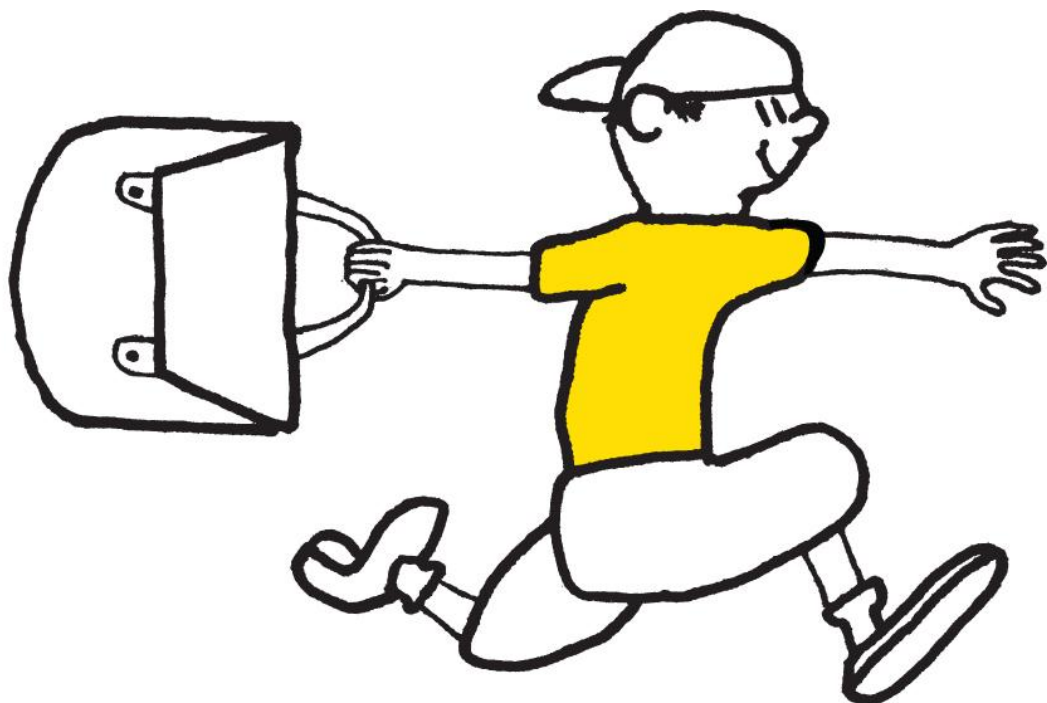

Anti - Pestprotocol De kleine Nicolaas

de kleine Nicolaas
openbare basisschool

Inhoudsopgave

1. Wat verstaan we onder pesten?	2
2. Wat verstaan we onder pesten?	2
3. Handelen wanneer er sprake is van pesten.	3
3.1 Schoolbreed	3
3.2 Specifieke situaties	4
4. Protocol Digitaal Pesten	7
4.1 Wat is digitaal pesten	7
4.2 Preventie van digitaal pesten	8
4.3 Handelen bij digitaal pesten	8

1. Wat verstaan we onder pesten?

Door dit pestprotocol willen we duidelijk maken welke stappen worden ondernomen wanneer er zich een pestincident voor doet. Ook zorgt dit er voor dat er op De kleine Nicolaas een gezamenlijke en gelijke aanpak is in het benaderen van pestsituaties.

2. Wat verstaan we onder pesten?

Pesten is in de kern niet anders dan het uitoefenen van fysiek of psychisch geweld. Maar de ernst ervan wordt duidelijk als je pesten als 'herhaald geweld' of 'herhaalde agressie' typeert. Wat eenmalig al niet door de beugel kan, wordt bij pesten vele malen herhaald. Vaak gebeuren de incidenten buiten het directe toezicht van volwassenen.

3. Handelen wanneer er sprake is van pesten.

3.1 Schoolbreed

We hanteren ten aanzien van sociale vaardigheden een tweesporenbeleid:

- Het scheppen van een positief groeps- en schoolklimaat (preventief)
- Het aanpakken van gedrag dat daarmee niet strookt.

Een specifieke rol hierin is weggelegd voor het aanspreekpunt pesten binnen onze school, Nina Desplenter. Zij is een aanspreekpunt voor ouders, leerlingen en leerkrachten die te maken hebben met pesten. Zij brengt structuur aan in de aanpak van het pestbeleid van de school. Zij zorgt voor regelmatige terugkoppeling met beslissers en beleidsmakers van de school, zodat zaken rondom pesten opgemerkt en breed opgepakt worden. Zo streven wij er met hele team naar om elk pestincident zo veel mogelijk te voorkomen of aan te pakken.

Hoe willen wij op school met pesten omgaan?

Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken.

- Op school een onderwerp in de kring aan de orde stellen. Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. kunnen aan de orde komen.
- Andere werkvormen zijn ook denkbaar, zoals; spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.
- Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.
- Om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, spreken we duidelijk regels af mét en vóór de leerlingen.

Belangrijk is:

- dat pestsignalen zo snel mogelijk worden opgepikt
- dat alle betrokkenen zoveel mogelijk open met elkaar communiceren;
- dat er zoveel mogelijk preventief gehandeld wordt;
- dat er duidelijke afspraken gemaakt worden;
- dat er een helder stappenplan is volgens welk gehandeld wordt in geval van pesten.

Regels

Ter voorkoming en bestrijding van pestgedrag spreken we regels af. We gaan in eerste instantie uit van drie basisregels:

- Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij.

- Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.
- School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen IB en directie, samen met de leerkrachten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

Begeleiding van de gepeste leerling

- Medeleven tonen, luisteren en vragen hoe en door wie er wordt gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert; wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van andere reacties, bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen (schouderklopje) wanneer de leerling zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling én de ouders van de pester(s).
- Het gepeste kind niet overbeschermen door het bijvoorbeeld naar school te brengen, of zelf de pesters wel even de waarheid te gaan vertellen. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie, waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Begeleiding van de pester

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (de baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst nadenken- houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- Zoeken van activiteiten waarbij het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen, jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD of oka

3.2 Specifieke situaties

Stappenplan bij ruzies en pestgedrag

Stap 1:

De leerling probeert er eerst zelf (en samen) uit te komen.

Stap 2:

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) wordt de hulp van de leerkracht worden ingeschakeld.

Stap 3:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een gesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen/ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie bij consequenties).

Stap 4:

Bij herhaling van een ruzie/pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest/ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking (zie bij consequenties). Ook houdt de leerkracht bij of het gedrag zich opnieuw herhaalt. Bij herhaling worden de ouders op de hoogte gebracht van het ruzie- pestgedrag. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. Dit gesprek wordt objectief in parnassys genoteerd, samen met de afspraken en een datum voor een overleg waarin de gekozen aanpak wordt geëvalueerd..

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste leerling en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met ouder of een professionele deskundige. Met de gepeste leerling wordt besproken welke vervolgstappen worden ondernomen en wat hij/zij daarin wenselijk vindt. Het veiligheidsgevoel van de gepeste leerling staat voorop.

Bij het bestrijden van pesten gaan de school en haar medewerkers uit van de vijf-sporenaanpak. Deze aanpak wordt gedeeld met de aan de school verbonden TSO (Tussen Schoolse Opvang). In de vijfsporenaanpak is het de algemene verantwoordelijkheid van de school dat zij pestgedrag direct en gericht oppakt. Dit houdt in direct steun bieden aan het kind dat gepest wordt, het kind dat pest aanspreken, de middengroep (deze bestaat uit meelopers, aanmoedigers, buitenstaanders, verdedigers) betrekken bij het oplossen van het pestprobleem en steun geven aan zowel de ouders/verzorgers van de gepeste als de ouders/verzorgers van de pester als ook de leerkracht.

a. Indien een van de teamleden eenmalig ongewenst gedrag signaleert of te horen krijgt via een ouder of een kind, bespreekt hij/zij dit meteen met de individuele leerling en/of in de groep en blijft extra alert tijdens het speelkwartier en tijdens vrije situaties of het ongewenste gedrag zich herhaalt. De leerkracht legt uit welk het gewenste gedrag is en stimuleert de kinderen om dit toe te passen.

b. Teamleden en pedagogisch medewerkers van de TSO geven ongewenst gedrag en incidenten meteen door aan de groepsleraar van het kind. Wanneer een leerling vaker betrokken is bij pestincidenten wordt dit door de leerkracht besproken met de betreffende ouders/verzorgers, de groepsleraar en de directie. De

interne begeleider is altijd op de hoogte van pestsituaties en stelt indien nodig mede het plan van aanpak op.

c. Alle teamleden (leerkrachten, onderwijs ondersteunend personeel en directie) en de medewerkers van de TSO worden op de hoogte gebracht van het pestgedrag. Indien pesten buiten schooltijd plaatsvindt, wordt school op de hoogte gebracht door personen (kinderen, ouders/verzorgers) die dit gesignaleerd hebben.

d. De directeur en de leerkracht nodigen bij aanhoudend pestgedrag de betrokken leerlingen (pester + gepest kind) uit voor een gesprek en informeren de betreffende ouders/verzorgers hierover.

e. Indien het pestgedrag niet verbetert, kan de schoolleiding verschillende vervolgstappen nemen na overleg met de betreffende ouders/verzorgers, o.a. : De leerkracht / interne begeleider stelt een plan van aanpak op om de pester te ondersteunen om het gewenste gedrag te bereiken. Er worden herhalingsgesprekken gepland om de voortgang te bewaken. De leerkracht overlegt met de directie of het gewenst is om een extra informatiebijeenkomst te organiseren. Kan er een verwijzing plaatsvinden bijvoorbeeld naar een externe deskundige (bijv. het maatschappelijk werk, de schooladviesdienst of de schoolarts); Er kunnen sancties (op maat) worden gesteld aan de pester; Wordt er een ouderavond georganiseerd voor de betreffende groep, waarin de andere ouders/verzorgers worden geïnformeerd over de situatie en de aanpak. Indien gewenst onder leiding van een extern deskundige.

f. Bij strafbare feiten wordt de politie ingeschakeld door de schoolleiding.

g. Indien het pestgedrag nog steeds niet verbetert en/of de ouders/verzorgers staan onvoldoende achter de aanpak van school, kan de directeur overgaan tot tijdelijke uitsluiting van de pester aan bepaalde lessen of tot schorsing volgens de wettelijke regels.

h. Indien dit alles niet tot een gewenst resultaat leidt, worden de ouders/verzorgers verzocht uit te kijken naar een andere basisschool voor hun kind.

Consequenties

De maatregelen tegen het pestgedrag zijn opgebouwd in 5 fases; afhankelijk hoe lang de pester door blijft gaan met zijn/ haar pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn/haar gedrag.

Fase 1:

Mogelijke consequenties, afhankelijk van de situatie:

- Door een gesprek, eventueel na schooltijd, met de leerkracht: bewustwording van wat de pester met het gepeste kind uithaalt.
- Een schriftelijke opdracht, zoals een stelopdracht, over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem.
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. Het naleven van deze afspraken komt aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde. Melding aan ouders

- de middengroep (deze bestaat uit meelopers, aanmoedigers, buitenstaanders, verdedigers) betrekken bij het oplossen van het pestprobleem. Dit aspect wordt in elke fase meegenomen.

Fase 2:

- Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in Parnassys en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.
- Voor het toepassen van straffen (zoals time-out in een andere klas, binnen blijven van pauzes etc) zijn we zeer terughoudend. Dit omdat het de pester in een uitzonderingspositie plaats, wat het wenselijke gedrag meestal niet ten goede komt. Wel bekijken we op welke manier de pester(s) verantwoordelijkheid kan krijgen binnen de activiteiten die extra worden ingepland om de groepssfeer te bespreken en bevorderen.

Fase 3:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de ouder- en kindadviseur.

Fase 4:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk te plaatsen in een andere groep (time out voor korte of langere duur). Dit gaat altijd in overleg met de ouders.

Fase 5:

- In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

4. Protocol Digitaal Pesten

4.1 Wat is digitaal pesten

Naast het direct en concreet zichtbare pesten, bestaan er ook diverse vormen van digitaal pesten. Dit vindt meestal na of voor schooltijd plaats, maar kan een groot effect hebben op een groep of individuele leerling. Het ruziën en pesten gaat op school door. Schoolresultaten lijden eronder. Er ontstaat een onveilig klimaat waardoor kinderen zich niet prettig voelen en dus ook minder goed leren.

Vormen van digitaal pesten zijn:: anonieme berichten versturen via whatsapp en SMS, schelden, roddelen, bedreigen, foto's van mobieltjes en webcam op internet plaatsen, privégegevens op een site plaatsen, wachtwoorden stelen en misbruiken, haatprofielen aanmaken, virussen sturen.

De effecten van digitaal pesten kunnen erger zijn dan bij traditioneel pesten. Opnames die via de webcam worden gemaakt, worden vastgelegd door een ander. Deze opnames verdwijnen nooit meer. Over de hele

wereld kan een foto op een site staan. Foto's die eenmaal op internet staan zijn soms niet meer te verwijderen.

4.2 Preventie van digitaal pesten

Hoe kun je digitaal pesten voorkomen?

1. Toepassen en actualiseren van het pestprotocol.
2. Leerlingen bewust maken van de gevaren op internet, de effecten van digitaal pesten en de strafbare feiten.
3. Afspreken van internetgedrag en samen met de leerlingen regels maken.
4. Pesten bespreekbaar maken in de klas en leerlingen elkaar daarop laten aanspreken.
5. Sancties van het pestprotocol consequent toepassen.
6. Ouders informeren door een ouderavond. Ouders zijn in het algemeen niet goed op de hoogte van wat hun kind op internet doet. Alleen door met de ouders samen te werken is digitaal pesten aan te pakken.
7. Blokkeren van afzenders

Sommige programma's hebben de mogelijkheid om specifieke afzenders te blokkeren. Verwijs ouders naar onderstaande websites voor meer informatie. Op den duur loont het wellicht de moeite de leerling een nieuw mailadres te geven. Leerlingen krijgen het advies dat ze altijd heel voorzichtig moeten zijn met het doorgeven van hun mailadres aan anderen.

4.3 Handelen bij digitaal pesten

Digitaal pesten is strafbaar. Er zijn verschillende vormen van digitaal pesten die strafbaar zijn. Leerlingen realiseren zich dat vaak niet. Ook wanneer het slachtoffer lichamelijk letsel of materiële schade is toegebracht, kan de politie worden ingeschakeld.

Hoe kun je digitaal pesten aanpakken?

voorbeeld 1 Een blootfoto van een leerling is op het internet geplaatst:

Luister naar de leerling.

Toon begrip en veroordeel niet.

Neem contact met de ouders op.

Meld dit bij de contactpersoon of vertrouwenspersoon.

Meld dit bij de provider met verzoek tot verwijdering van de foto.

Adviseer de ouders aangifte bij de politie te doen.

Probeer de dader te achterhalen.

Voer maatregelen richting dader uit.

voorbeeld 2 Een leerling wordt steeds lastig gevallen (stalking):

Leer de leerling assertief te zijn: nee zeggen, contact afsluiten.

De leerling niet laten ingaan op de stalker.

Breng de ouders op de hoogte.

Adviseer de ouders en de leerling om bewijslast te verzamelen.

Adviseer de ouders aangifte bij de politie te doen.

voorbeeld 3 Over een leerling wordt geroddeld via bijvoorbeeld whatsapp:

Geef steun en luister naar de leerling.

Adviseer de leerling berichten te bewaren en op te slaan.

Probeer de dader te achterhalen via systeembeheerder en slachtoffer.

Bespreek het met de pestcoördinator

Spreek de pesters aan.

Voer eventueel een klassengesprek.

Neem contact met de ouders op.